MOTIVI PROPOSTI DA NOSTRO SIGNORE BENEDETTO 14. PER TERMINAR LA...

Benedictus 14.>

MOTIVI PROPOSTI DA NOSTRO SIGNORE BENEDETTO XIV.

Per terminar la quistione intorno la capacità dei Canonici Regolari di ottener Benefizj Ecclesiastici Secolari.

COSTITUZIONE

Dell' istesso Regnante SOMMO PONTEFICE sopra il medesimo soggetto.

IN ROVEREDO MDCCXLVII.

Presso Francescantonio Marchesani Stampatore, e Librajo;

CON LICENZA DE' SUPERIORI.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI DOMINI

BENEDICTI

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ XIV.

CONSTITUTIO

SUPER

Capacitate Canonicorum Regularium Lateranensium, & Sanctissimi Salvatoris, ad obtinenda Beneficia Ecclesiastica sæcularia, cum cura, & sine cura, atque Pensiones Ecclesiasticas.

verla; e ristamparla di per se; unita alla Costituzione sovrallodata, le di cui copie si sono omai fatte rare. Con che vorrei credere di far cosa grata a que' molti, che non si sentono di provvedere i quattro Tomi voluminosi del Riganzio; e di appagare con poco dispendio il desiderio comune. Vivete felice.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

QUOD inscrutabili Divinæ Providentiæ consilio Nobis immerentibus demandatum est Apostolicæ servitutis Officium, inter gravissimas curas, quarum pene obruimur multitudine, hanc etiam Nobis imponit, ut eas controversias dirimere, atque aliquando de medio tollere studeamus, quæ jampridem diu agitatæ, magno Ecclesiasticæ disciplinæ detrimento indecisæ adhuc pendere dignoscuntur; idque potissimum, ubi & rei controversæ gravitas, doctorum Virorum judicio, visa est Apostolicæ Decisionis oraculum postulare; & ipsi Romani Pontifices Prædecessores Nostri ejusmodi decisionis edendæ consilium alias susceperunt; tametsi, quominus id perficerent, aliorum fuerint negotiorum occupationibus præpediti. *Exordium.*

Celebris jamdudum est controversia, an Canonici Regulares capaces sint obtinendi & retinendi Ecclesias Parochiales sæculares, absque Indulto Apostolico. Quam quidem controversiam tum veteres, tum recentiores Canonistæ tractarunt in suis Commentariis ad *Cap. Quod Dei timorem. de statu Monachorum*; nec defuerunt inter Ecclesiasticarum rerum Scriptores tum Italos, tum ex Regionibus ultra Montes positis, qui hujus- *Controversia super capacitate Canonicorum Regularium ad Beneficia sæcularia sæpe ab Auctoribus tractata.*

hujusmodi quæstionem accurate examinaverint. Hac ipsa de re, flagitantibus Canonicis Regularibus Lateranensibus, bonæ memoriæ Franciscus Maria Pitonius magni quondam nominis in Romana Curia Advocatus, ac deinde Episcopus Imeriensis in Partibus Infidelium, & sanctæ memoriæ Benedicti Papæ XIII. Auditor, amplum composuit volumen, quod licet nunquam Typis vulgatum, a Nobis tamen visum, atque perlectum est. Præterea dilectus Filius Cæsar Benvenuti Abbas Generalis Canonicorum Regularium Lateranensium, non multos ante annos, in lucem edidit Opus a se conscriptum, pro asserendo Canonicis sui Ordinis jure obtinendi præfatas Parochiales, absque Indulto Apostolico; in quam etiam sententiam plures clarorum Jurisperitorum Consultationes editæ sunt, ac Typis impressæ in Bullario Canonicorum Regularium Sanctissimi Salvatoris. Denique innumeri propemodum sive Theologi, sive Jurisconsulti, in suis Operibus, quæstionem hanc instituerunt; quorum aliqui eo usque progressi sunt, ut prædictos Canonicos Regulares, nedum ab obtinendas sæculares Ecclesias Parochiales ad præsentationem Patronorum sive Ecclesiasticorum, sive Laicorum, sed ad alias quascumque Parochiales Ecclesias ad liberam Ordinariorum collationem spectantes, etiam per concursum assequendas, & ad sistendum hujusmodi concursibus, absque Indulto Apostolico, habiles atque capaces asserere non dubitaverint. Tum a Parochialibus Ecclesiis gradum faciendo ad Canonicatus Metropolitanarum, Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, horum quoque absque Apostolica dispensatione adipiscendorum, capaces eos esse sustinuerunt. Et quod magis notatu dignum videtur, idem plane affirmarunt de Beneficiis simplicibus, & Pensionibus Ecclesiasticis; pluta con-

congerentes exempla hujusmodi Canonicorum Regularium, qui, absque Romani Pontificis Indulto, tum ad regendas Parochiales Ecclesias sæculares, & ad obtinendos Canonicatus atque Præbendas in Ecclesiis Collegiatis, Cathedralibus, & Metropolitanis; tum etiam ad Beneficia Ecclesiastica simplicia, nimirum absque Animarum Cura, vel residentiæ onere, administranda, e Claustris exierunt.

Resolutiones Congregationum & Summorum Pontificum Decreta.

Sane quum in Congregationibus Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad diversi generis negotia cognoscenda auctoritate Apostolica deputatorum, examinatum sæpe fuerit hujusmodi assertum jus Canonicorum Regularium; sæpe responsum est, eos, absque Apostolico Indulto, ad sæculares Parochias promoveri non posse: Ita respondit Congregatio Concilii de anno millesimo quingentesimo octuagesimo primo, ejusque responsum approbatum fuit a sanctæ memoriæ Prædecessore Nostro Gregorio Papa XIII. Ita decrevit Congregatio Episcoporum, & Regularium de anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo, expensis prius rationibus fuse deductis a Procuratore Generali Canonicorum Regularium Lateranensium; atque hoc pariter Decretum a piæ memoriæ Clemente Papa X. confirmatum, deindeque ad Canonicos quoque Regulares Sanctissimi Salvatoris extensum fuit. Cumque iidem Canonici Regulares Decretis prædictis minime acquiescerent; oblata occasione cujusdam Causæ Placentinæ in Congregatione Concilii propositæ Anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio, in qua agebatur de quodam Canonico Regulari Lateranensi præsentato ad Parochialem Ecclesiam sæcularem; quamvis Apostolicum Indultum eidem concessum fuisset; additum tamen fuit in Rescripto, ipsis petentibus, ut omnia, quæ præcesserant super hac re

B De-

42

Decreta unirentur, utque, auditis Procuratoribus Generalibus, certa & univerſalis Lex in hac materia conſtitueretur; idque a ſanctæ memoriæ Innocentio Papa XII. Prædeceſſore Noſtro per Apoſtolicas Litteras in forma Brevis fuit confirmatum.

Clemens XI. Congregationi Concilii committit Cauſæ diſcuſſionem.

Hæc tamen Decretorum unio, & generalis Cauſæ diſcuſſio minime peracta fuit. Verum anno Domini milleſimo ſeptingenteſimo decimo tertio Procurator Generalis Canonicorum Lateranenſium poſtulavit a felicis recordationis Prædeceſſore pariter Noſtro Clemente Papa XI., ut totius Cauſæ cognitionem prædictæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis examini, & judicio ſubiiceret; ad hoc ut eadem Congregatio illam diſcuteret ac definiret, *in mero puncto Juris communis, Concilii Tridentini, Profeſſionis, & Inſtituti Canonicorum, independenter, & præciſive ab omnibus Reſolutionibus, & Decretis Sacrarum Congregationum, judicatis quorumcumque Tribunalium, Reſcriptis, & Oraculis Summorum Pontificum tam favorabilibus, quam contrariis Ordini Canonicorum Regularium, a temporibus Gregorii XIII., uſque in præſens emanatis;* ſuper quo Pontificium *juxta petita* Reſcriptum obtinuit.

Quæ hucuſque variis ex Cauſis dilata fuit.

Juvat credere, tunc exiſtentem, aliosque deinceps prædictæ Congregationis pro tempore Secretarios, pro debita erga Pontificis mandatum obſervantia, diligenter curaſſe, ut Cauſa iſthæc in Congregatione proponeretur. Equidem dum Nos in minoribus conſtituti, eodem Secretarii munere fungeremur, plurium annorum curſu nihil intentatum reliquimus, ut & prædicta controverſia ad examen revocaretur, & congrua tandem deciſione tolleretur; ſed minime licuit, novis ſemper impedimentis objectis, negotium hoc ad optatum finem perducere. Veruntamen minime dubitabamus (quod etiam prædictis Secretariis, qui ante Nos fuerunt, perſua-

ſuaſum fuiſſe cenſemus) quin interim inviolate ſervaretur præcitatum Decretum anno milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo primo a Congregatione Epiſcoporum, & Regularium editum, & a Clemente Papa X. confirmatum; quum potiſſimum, & ipſorum temporibus, & Nobis etiam hujuſmodi Secretarii Officium obeuntibus, frequenter eveniſſet, ut ab Apoſtolica Dataria, tam ad ipſam Concilii Tridentini, quam ad aliam Epiſcoporum, & Regularium Congregationem, remitterentur petitiones Canonicorum Regularium, qui pro obtinenda aliqua Parochiali Eccleſia ſæculari, ad quam a Patronis præſentati fuiſſent, vel pro aſſequendo Canonicatu Eccleſiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, ab aliquo Epiſcopo ſibi collato, Apoſtolicum Indultum poſtulabant. Unde conſequens erat, ut opportunis adhibitis diligentiis pro Cauſæ propoſitione ad normam Reſcripti Clementis Papæ XI., non admodum intereſſe videretur, ſi ipſi Canonici Regulares ejuſdem Cauſæ deciſionem minime urgerent.

Abuſus a Sanctiſſimo D. Noſtro reperti in Diœceſi Anconitana.

At vero quum a ſanctæ memoriæ Benedicto Papa XIII. Anconitanam Epiſcopalem Eccleſiam regendam accepiſſemus, ſtatim ac ad eandem, uti par erat, præſentes acceſſimus, ſero didicimus Noſtram hac de re opinionem Nos feſelliſſe. Siquidem in ea Civitate nonnullos Canonicos Regulares invenimus, qui, poſt relatum Decretum anni milleſimi ſexcenteſimi ſeptuageſimi primi, nullo ſuffulti Apoſtolico Indulto, ſed de licentia tantum ſuorum Prælatorum Regularium, ad Parochias ſæculares, vel ad Canonicatus in Cathedrali Eccleſia promoti, e Religioſis Clauſtris migraverant. Quin etiam unum ex his invenimus, qui quum ſæculare Beneficium, quod olim obtinuerat, reſignaſſet; tamen extra Clauſtra ſimiliter, in habitu Presbyteri ſæcularis degebat. Atque hujus quidem conſcientiæ

securitati, pro Nostri muneris ratione; consulere non omisimus; implorata eidem dispensatione ab Officio Pœnitentiariæ Apostolicæ, cui rem totam referentes, demonstravimus jam moraliter impossibile Oratori fore, claustralis vitæ institutum, & Religiosum habitum resumere; quum & octogenario major esset, & mala valetudine laboraret.

Item in Bononiensi. Deinde paucis post annis a felicis recordationis Clemente Papa XII. Prædecessore Nostro ab Episcopatu Anconitano ad Metropolitanam Cathedram Bononiæ Patriæ Nostræ translati; idem omnino in hac etiam Civitate & Diœcesi obtinere comperimus. Contigit autem, quemdam Canonicum Regularem Lateranensem ad Ecclesiam Parochialem sæcularem de Jurepatronatus Laicorum a Patrono Laico nominari; cumque Nos, ante hujusmodi nominationis admissionem, præter consensum Abbatis Generalis ipsius Ordinis, Apostolicum insuper Indultum Nobis exhiberi postularemus, eaque de re apertissimum Clementis Papæ X. Decretum anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo editum extare diceremus; mirati profecto sumus, quum Nobis responderi audivimus, receptam esse in toto Canonicorum Regularium Ordine sententiam, quod præfatum Clementis X. Decretum omne robur amisisset, & in suspenso remaneret, ex quo Clemens XI. anno millesimo septingentesimo decimo tertio, ut supra dictum est, quæstionem illam de ratione obtinendarum a Canonicis Regularibus Parochiarum sæcularium, an scilicet consensus eorum Abbatis Generalis, nullo interveniente Apostolico Indulto, ad hoc sufficiens esset, Congregationi Concilii examinandam tradiderat. Equidem Nos hujusmodi responsioni, quam agnovimus omni soliditate destitutam, minime acquievimus; neque porro Canonicus ille Regularis ad regimen

men Parochialis Ecclesiæ, ad quam præsentatus fuerat, a Nobis admissus fuisset, nisi prius Apostolicam dispensationem petiisset, atque impetrasset. Verum ex hoc plenius cognovimus, quam necessarium esset huic controversiæ aliquando finem imponere, ac certam atque universalem regulam stabilire super Canonicorum Regularium capacitate ad obtinendas Parochiales Ecclesias, Canonicatus, aliaque Beneficia Ecclesiastica sæcularia, vel de licentia dumtaxat eorundem Superioris Regularis, vel nonnisi accedente Apostolicæ dispensationis auctoritate. Pro quo tamen nihil a Nobis tunc temporis factum fuit; quum satis esse duxerimus, aliarum Diœcesum curam propriis Pastoribus relinquentes, in commissæ Nobis Ecclesiæ procuratione vigilare.

Qui evincunt necessitatem decidendi quæstionem.

Jam vero, nullis Nostris meritis, in sublimi Apostolatus culmine constituti, Nostras esse partes reputavimus, quæstionem hanc suprema tandem decisione terminare, &, pro concessa Nobis auctoritate, declarare, an prædicti Canonici Regulares tam Lateranensem, quam Sanctissimi Salvatoris, de licentia tantum suorum Superiorum Generalium valeant Parochiales Ecclesias sæculares, & in Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, aut Collegiatis, Canonicatus, atque Præbendas, ac demum Beneficia Ecclesiastica simplicia obtinere, aut Pensiones Ecclesiasticas percipere; an vero, præter hujusmodi Superiorum Regularium licentiam, Apostolicæ quoque auctoritatis requiratur accessio.

Pontifex decisionem edere intendit.

Porro quam methodum piæ memoriæ Clemens XI. pro hujus quæstionis enodatione præscripserat, eam laudatissimi Pontificis mente dignam semper existimavimus; eidemque propterea inhærentes, cupientesque rem ipsam, antequam illius examen alteri committeremus, privatis Nostris studiis penitius introspicere,

Causam privatis studiis expendit.

tem-

44

tempus illud, quod mense Octobri proxime elapso a publicis audientiis vacuum habuimus, in Bibliotheca Nostra domestica insumentes, quamplurimos illic existentes Libros, aliosque etiam rariores e celebri Bibliotheca dilecti Filii Nostri Dominici Tituli Sancti Bernardi ad Thermas Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Cardinalis Passionei nuncupati Brevium Nostrorum Secretarii, ad Nos allatos, avide evolvimus; sedulo inquirentes, quid Juri communi, quid Concilii Tridentini sanctionibus; quid Professioni ab ipsis Canonicis Regularibus emissæ, ac demum quid eorundem Instituto magis consentaneum esset; ac super his omnibus prolixam Dissertationem, Canonici Juris principiis, & Historicis notionibus innixam, non quidem Pontificiæ auctoritatis jure, sed privati Doctoris diligentia, elucubravimus.

Et super ea Dissertationem scribit.

Controversiam ad se avocat.

Quamvis vero ex præscripto relati Decreti Clementis Papæ XI., hujusce controversiæ examen in Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum haberi debuisset; nihilominus satius esse duximus totam hujusmodi Causam ad Nos avocare, non quidem, ut ipsi per Nos, absque aliorum consilio, eam definiremus; sed ut solemnior atque commodior ipsius controversiæ discussio accuratissima maturitate perageretur, prout ex inferius dicendis revera præstitum fuisse apparebit.

Cardinales, Prælatos, Theologos, & Canonistas in consilium adhibet.

Siquidem in consilium hac de re nobiscum assumpsimus Venerabilem Fratrem Nostrum Vincentium Episcopum Prænestinum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Petra, necnon Dilectos Filios Nostros ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteros Cardinales, de Gentilibus, Cavalchinum, Tamburinum, & Besozzium respective nuncupatos, omnes, penultimo excepto,

pto, prædictæ Congregationi Concilii Tridentini adscriptos, tres vero etiam priori loco memoratos, olim, dum in minoribus agerent, ejusdem Congregationis Secretarios, alterum autem a pluribus annis ipsius Præfectum. His adjunximus Dilectum Filium Magistrum Josephum Alexandrum Furiettum sæpedictæ Congregationis Concilii Secretarium, necnon alios Prælatos præcipua Romanæ Curiæ munera obeuntes, nimirum Dilectos pariter Filios Magistros Joannem Jacobum Millo Datarium, Clementem Argenvelliers Auditorem, & Xaverium Justinianum Subdatarium Nostros; ex Regularibus autem Petrum Aloysium de la Torre Abbatem Ordinis Sancti Benedicti, Congregationis Cassinensis in eadem Romana Curia Procuratorem Generalem, & olim in sua Congregatione Sacrorum Canonum Professorem; duosque Societatis Jesu Presbyteros, Dominicum Turanum Officii Pœnitentiariæ Apostolicæ Consultorem Theologum, & Ægidium Mariam Giulii Sacrorum Canonum Professorem, eorumdemque in Collegio Germanico-Hungarico de Urbe Lectorem.

His omnibus, & singulis præfatam Dissertationem Nostram communicavimus, in qua aperte declaravimus, Nos meram, ut præfertur, Doctoris privati personam in ea gessisse, nec aliis ademptam voluisse libertatem in contrarium opinandi, si ita jus & ratio suaderent; datoque illis trium & amplius mensium spatio, ut totius rei examen ad normam Juris communis, Concilii Tridentini, Professionis, & Instituti Canonicorum Regularium utriusque prædictæ Congregationis exigerent; jussimus, ut singuli suum suffragium aperirent, ac litteris consignatum Nobis exhiberi curarent.

Eorumque libera suffragia exquirit.

Neque vero opus esse judicavimus, ipsos prædictorum Canonicorum Regularium Ordines ad Causam dicendam excitare, ut sive per se, sive per alios, ea de-

Canonicorum Regularium interpellatio superflua.

deducerent ; quæ facere poſſe putarent pro eorum aſſerto jure obtinendi Beneficia ſæcularia abſque Apoſtolico Indulto ; tum quia rationum, quæ in utramque partem afferri ſolent , referta ſunt , ut initio dicebamus, Theologorum , Canoniſtarum , aliorumque Scriptorum Eccleſiaſticorum Volumina ; tum quia poſt ipſum Clementis XI. Reſcriptum , ut pariter ſupra adnotavimus , & Franciſcus Maria Pitonius , prolixa Diſſertatione , in qua Canonicorum Lateranenſium defenſionem ſuſcepit , & iſtorum Abbas Generalis Cæſar Benvenuti , in ſuo Opere in publicam lucem emiſſo ; quæcumque ad Cauſam facere poterant , juxta ſingula Capita in præcitato Clementis XI. Decreto indicata , & a Nobis in prædicta Diſſertatione Noſtra , ut præfertur , ordinate ac ſingillatim ex[illegible] prosequuti ; Tum demum quia noluimus novum [illegible] Canonicorum Regularium Ordinibus imponere ſumptuum onus , poſtquam toties ſuper eadem re juriſconſultorum Curiæ Noſtræ operam , & calamum adhibuerunt .

Præmiſſorum ſuffragia expenduntur. Quum itaque prædicti omnes a Nobis requiſiti , intra præfinitum tempus ſuffragium quiſque ſuum Nobis obtuliſſent ; (excepto præfato Vincentio Epiſcopo Cardinali , quoniam ipſe in ſuis Commentariis ad Conſtitutiones Apoſtolicas , ſuam hac de re ſententiam pluribus in locis aperuerat , & jampridem Typis vulgaverat) ; Nos illorum ſcripta attente perlecta diligentiſſime expendimus ; eademque , una cum prædicta Diſſertatione Noſtra, Dilecto Filio Magiſtro Nicolao Antonello , Prælato Noſtro Domeſtico , & Archivii Pontificii in Arce Sancti Angeli exiſtentis Cuſtodi , in eodem Archivio diligenter aſſervanda tradidimus ; ut perpetuis futuris temporibus conſtare valeat, quam caute & conſiderate in hac Cauſa definienda agere voluerimus .

Et

Et quoniam prædictorum omnium concors fuit sententia; (unius enim dissensus, in duodenario Consulentium numero, uniformitatem non tollit); iidemque in eo convenerunt, quod neque Canonici Regulares Lateranenses, neque Canonici Regulares Sanctissimi Salvatoris, Beneficium quodlibet Ecclesiasticum sæculare obtinere, aut quamlibet Pensionem Ecclesiasticam percipere valeant, absque auctoritate Apostolicæ Sedis; Nos eorundem consilium & sententiam sequentes, atque etiam motu proprio, & certa scientia, atque Apostolica auctoritate, hac Nostra in perpetuum valitura Constitutione statuimus, decernimus, & declaramus, [illegible] Regulares, absque Indulto Apostolico [illegible] cujuscumque Beneficii Ecclesiastici [illegible] cum adnexo animarum curæ, aut resi[illegible] sive etiam Beneficii simplicis, & sine cu[illegible]sem residentiam non requirentis, & cu[illegible]ensionis Ecclesiasticæ, vere incapaces esse, [illegible]bere; eisdemque nec Jus commune, nec [illegible]dentinæ Synodi Decreta, neque Professionem ab ipsis emitti solitam, aut eorum peculiare Institutum, neque demum ullam contrariam consuetudinem, usum, possessionem, seu quasi, aliumque omnino titulum, pro hujusmodi prætensa capacitate ullatenus suffragari;

Pontifex de consilio &c. atque etiam motu proprio &c. declarat, Canonicos Regulares incapaces cujuslibet Beneficii Sæcularis, aut Pensionis Ecclesiasticæ.

Proindeque non amplius permittendum, aut ullo modo ferendum esse, ut aliquis ex ipsis, sola interveniente ejusdem Superioris Regularis, sive Abbatis Generalis licentia, consensu, aut prætensa auctoritate, ad animarum curam in Ecclesiis sæcularium assumendam, & exercendam, vel ad Canonicatus, sive Præbendas, Dignitates, vel alia quomodocumque nuncupata Officia, aut Beneficia residentialia in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, aut Collegiatis obtinenda, e Religiosis Claustris exeat, discedat, &

Prohibet eisdem egressum e Claustris absque Indulto Apostolico, ratione Beneficiorum Curatorum, aut Residentialium.

extra

extra ea moretur ; sed necessarium omnino , semper , & quandocumque esse , & fore speciale Apostolicæ Sedis Indultum , tam ut iidem Canonici Regulares hujusmodi Ecclesiasticorum Beneficiorum sæcularium, sive cum animarum cura , sive cum residentiæ onere adnexo , capaces fiant , & existant ; quam ut ad ea assequenda , regenda , & retinenda , e Claustris discedere , & extra ea degere licite possint. Similiter omnium , & quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum simplicium nuncupatorum , aut Ecclesiasticarum Pensionum quarumlibet, eosdem incapaces esse declaramus , & ad ea assequenda ex se inhabiles haberi debere decernimus.

Provisos de Beneficiis simplicibus, aut Pensionibus Ecclesiasticis intra Claustra manere jubet , sub pœnis contra Apostatas.

At si aliquando aliquem ex ipsis , ... ipsius indigentiis , sive ob meritum ... quocumque titulo, aut causa, de uno au... jusmodi Beneficiis simplicibus , vel de ur... bus Ecclesiasticis Pensionibus ab Apostoli... deri contingat ; decernimus, non ideo huju... nicum Regularem e Religionis suæ Claustri... extra ea vitam degere posse ; sed in suis Religiosis ... mibus , ut antea , & sub legitima suorum Superiorum Regularium obedientia manere debere statuimus ; contravenientes vero omnibus , & singulis pœnis adversus Regulares Apostatas latis atque statutis subiicimus ; & iisdem re ipsa & cum effectu affici , & coerceri mandamus.

Ipsis tamen Indulta Apostolica facilius concedenda esse agnoscit.

Et quidem Canonici Lateranenses , quique a Sanctissimo Salvatore nomen habent, non verbo , aut specie tantum , sed revera & proprie Regulares existunt, ipsisque cum aliis omnibus cæterorum Ordinum Regularibus , communia sunt Vota solemnia , Castitatis , Paupertatis, & Obedientiæ ; ideoque , quatenus Regulares sunt , æque ac Monachi , cæterique Religiosis quibusque Ordinibus adscripti , incapaces sunt Beneficio-

rum

rum Ecclesiasticorum Sæcularium, absque Apostolicæ Sedis auctoritate, & dispensatione. Quia tamen, (ut Innocentius III. ait in præcitato *Cap. Quod Dei timorem.*) Regulæ inserviunt laxiori; æquum est, majorem cum ipsis indulgentiam adhiberi; & ubi eorundem Superiorum Regularium consensus adsit, benigniori quadam facilitate, per Apostolicæ auctoritatis Indulta, ad Sæcularia Beneficia eosdem admitti. Verum ut in hujusmodi casibus omnia rite recteque procedant; sequentes Regulas, inviolabiliter, respective, sub pœna nullitatis Collationis Beneficiorum, tenendas & observandas, eadem Apostolica auctoritate præscribimus atque statuimus.

Præscribit Patronis formam præsentandi Canonicos Regulares ad Ecclesias Parochiales, aut Canonicatus.

Ubi nempe agatur de Beneficiis Ecclesiasticis Sæcularibus, pro quorum collatione Concursus indici non solet, veluti sunt Ecclesiæ Parochiales de Jurepatronatus Laicorum, & in Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesiis, Canonicatus, atque Præbendæ (exceptis tamen Theologali, & Pœnitentiaria Præbenda, quarum utraque prævio semper Concursu provideri debet); & quidem ubi hujusmodi Beneficia de Jurepatronatus sive Ecclesiastico, sive Laicali existant; & cessantibus quoad Beneficia Jurispatronatus Ecclesiastici reservationibus & affectionibus Apostolicis; integrum esse volumus Beneficiorum Patronis, aliquem ex prædictis Canonicis Regularibus, quem idoneum judicaverint, ad ea Beneficia, præsentare, seu nominare; dummodo præsentatio, seu nominatio fiat cum expressa præservatione Beneplaciti Apostolici. Postquam vero præsentatus, seu nominatus Canonicus Regularis, præsentationem, seu nominationem de se factam acceptaverit, cum clausula de obtinendo Beneplacito tam Superioris Generalis sui Ordinis, quam Sedis Apostolicæ; ad ipsos

17

præsentantes seu nominantes pertinebit consensum exquirere Superiorum Regularium; Qui si ex discessu hujusmodi Canonici Regularis, ad animarum curam, seu ad Canonicatum in Ecclesia Sæculari obtinendum evocati, nullum Ordini detrimentum obventurum esse, in Domino reputaverint; multoque magis, si perspectam habentes vitam ab hujusmodi præsentato seu nominato religiose institutam, & studia ab eodem in Religione laudabiliter peracta, illius operam utilem atque proficuam fore Ecclesiæ illi, cujus servitiis deputatur, in Domino pariter judicaverint; requisitum assensum in scriptis præbentes, testimonium insuper adjicient de ipsius præsentati seu nominati idoneitate, tam quoad mores, quam quoad doctrinam, sive ad animarum curam, sive ad Præbendam Canonicalem; super quorum veritate ipsorum Superiorum conscientiam districte oneramus. Sed & ab Ordinario, sive ab Ordinariis Locorum, in quibus ipse Religiosus præsentatus aut nominatus per aliquod tempus commoratus fuerit, requirendum erit, utrum ipsis aliquid adversus illius vitam & mores relatum fuerit, vel alias legitime constiterit.

Item Superioribus Regularibus, qua ratione licentiam impertiri debeant.

Ordinariorum attestationes exquirendæ.

Quæ omnia, videlicet præsentatio, seu nominatio, & respective acceptatio cum adjectis clausulis præservativis supra enunciatis; item Superiorum Regularium consensus, eorundemque attestatio; Ordinariorum quoque favorabile testimonium; exhibenda erunt nostro, sive Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore Datario, qui, facta Nobis, aut Successoribus Nostris, prædictorum omnium relatione, si ita Pontifici videbitur, Litteras Apostolicas super concessione hujusmodi Beneficii eidem Canonico Regulari præsentato, seu nominato ad illius vitam facienda, statim expediri jubebit; vel alias, de ejusdem Pontificis mandato,

His omnibus justificatis, concessionem Indulti judicio Pontificis reservat.

dato ; ante ipsam expeditionem ; prædictæ Congregationis Tridentini Concilii Interpretis consilium exquiret.

Eadem respective servanda in provisionibus ad Ordinarios pertinentibus sine concursu.

Idipsum, quantum rei natura, & circumstantiarum diversitas patitur, tunc etiam observari volumus, & mandamus, quoties Ordinarius ipse Canonicum Regularem Lateranensem, aut Sanctissimi Salvatoris, ad Ecclesiam Parochialem, quam in casu particulari sine Concursu conferri posse contigerit, sive ad Canonicatum absque Concursu pariter providendum, & ad ipsius Ordinarii liberam dispositionem & collationem pertinentem, promovendum putaret. Decernentes, in hujusmodi casibus nihil ab Ordinariis propria auctoritate fieri posse; sed Romano pro tempore Pontifici rem totam deferri; item consensum Superiorum Regularium, juxta formam superius a Nobis præscriptam, exquiri, & obtineri; omniaque demum, ut præfertur, ad Da... pro tempore transmitti, ut is, relatione Pontifici facta, opportunum super expediendis Litteris Apostolicis mandatum accipiat.

Canonici Regulares ad Concursus admitti nequeunt.

Ubi vero agatur de Beneficiis Ecclesiasticis Sæcularibus, ad quæ Concursus de jure indici, & haberi debet; cujusmodi plerumque sunt Ecclesiæ Parochiales ad liberam Ordinariorum collationem spectantes, itemque Ecclesiæ Parochiales de Jurepatronatus Ecclesiastico, & in Ecclesiis Cathedralibus, Metropolitanis, aliisque Præbendæ Theologalis, & Pœnitentiaria; statuimus, nullum Canonicum Regularem, sive Lateranensem, sive Sanctissimi Salvatoris, etiam accedente licentia ipsorum Superiorum Generalium, ad hujusmodi Concursus accedere posse: ipsisque Episcopis, sive aliis Ordinariis quibuscumque, districte inhibemus, sub pœna nullitatis Concursus, ne prædictos Canonicos Regulares ad hujusmodi Concursus admittere præsumant, sine prævio Beneplacito Apostolicæ Sedis; pro quo obtinendo

tinendo sequentem methodum inviolabiliter tenendam, atque servandam præscribimus.

Sed licentia impetranda a Summo Pontifice, & a Superioribus Regularibus.

Quoties videlicet Episcopus, aut alius Ordinarius, inter eos Sæculares Presbyteros, sive Clericos, qui ad Concursum pro Ecclesiæ Parochialis, aut Præbendæ Theologalis, vel Pœnitentiariæ collatione & provisione habendum, sunt accessuri, neminem ad hujusmodi Parochiam aut Præbendam idoneum revera esse, in Domino judicaverit; & e contrario aliquem ex Canonicis Regularibus ad prædictas Ecclesiam, aut Præbendas respective aptum, & idoneum existere noverit; Romani Pontificis pro tempore existentis judicio rem totam deferret; a quo si illi indultum fuerit, ut hujusmodi Canonicum Regularem ad Concursum admittere valeat, tunc ab eodem Religioso Canonico requirere debebit, an forte, accedente consensu ipsius Superiorum Regularium, hujusmodi Concursui se sistere vellet. Quod ubi is facturum se esse affirmaverit; idem Episcopus Superiores Regulares rogabit pro hujusmodi consensu, seu licentia; quam tamen ipsi Superiores nequaquam impertiri debebunt, nisi simul testati fuerint, & nullum proprio Ordini detrimentum exiturum, si Religiosus vacantem Parochiam, aut Præbendam assequatur, & eundem, anteactæ vitæ ac doctrinæ merito, dignum esse, qui ad illam promoveatur.

Ipsa Provisio a Summo Pontifice perficienda.

Hisce omnibus in antecessum exacte servatis, licebit Canonicum Regularem ad Concursum admittere; Et nihilominus si eum præ cæteris probari contigerit, ipsa Parochiæ, seu Præbendæ concessio a Romano Pontifice expetenda erit; transmissis ad Datarium pro tempore omnium præmissorum documentis; ut hic, facta relatione Pontifici, opportuna pro expeditione mandata recipiat.

Quid in

Si autem contigerit, ut habito Concursu pro Eccle-

siæ

siæ Parochialis, aut Præbendæ Theologalis, vel Pœnitentiariæ provisione, nullus ex Concurrentibus de Clero Sæculari idoneus repertus fuerit; aut si, hujusmodi Concursu indicto, intra præfinitum tempus nemo ex Clero Sæculari ad illum accesserit; Episcopus autem vacantem Ecclesiam, aut Præbendam alicui Canonico Regulari Lateranensi, aut Sanctissimi Salvatoris utiliter concedi posse crediderit, pari modo Apostolicum assensum ad hoc exquirere debebit; habitoque rescripto juxta petita, quod, annuente Pontifice, in ea verba conceptum esse poterit: *pro gratia servatis servandis*: tunc Episcopus cum ipso Canonico Regulari, & cum ipsius Superioribus ea servabit, quæ superius a Nobis præscripta sunt; ac de præmissorum omnium implemento opportuna documenta ad Datarium transmittere, Romano pro tempore Pontifici exhibenda, ut, eo jubente, ad concessionem hujusmodi Ecclesiæ, aut Præbendæ per Litteras Apostolicas procedi possit.

concessione Parochiæ, aut Præbendæ Theologalis, seu Pœnitentiariæ extra Concursum.

Denique, quod pertinet ad Ecclesiarum Parochialium, aut Canonicatuum renunciationes, seu resignationes, vel Coadjutorias, nec non collationes Beneficiorum Ecclesiasticorum simplicium, aut Pensionum Ecclesiasticarum reservationes; quum in his omnibus, non solum ex superius dictis, propter Regularem qualitatem Resignatarii, aut Coadjutoris deputandi, sive de prædictis Beneficiis aut Pensionibus providendi, verum etiam ratione tituli intrinseci hujusmodi collationum, Apostolicæ auctoritatis interventus semper, & omnino requiratur; Nos Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum arbitrio & prudentiæ omnia relinquenda esse ducimus. Confidimus autem neminem fore ex præfatis Successoribus Nostris, qui in hujusmodi casibus, præter alia ad resignationes, aut Coadjutorias admittendas, sive constituendas, & ad Beneficia sim-

De resignationibus, Coadjutoriis, Collationibus Beneficiorum simplicium, & Pensionum Ecclesiasticarum reservationibus, Pontificis judicium esto.

plicia

43

plicia conferenda, vel Pensiones Ecclesiasticas reservandas, de jure requisita, rerum insuper, ac personarum ratione habita, ea quæ superius a Nobis circa præmissas concessiones statuta sunt, præ oculis habere, & mature perpendere omittat.

Obtinentes Parochias, aut Canonicatus Sæculares, intra Claustra degere nequeunt.

Equidem inspecto Canonicorum Lateranensium, & Sanctissimi Salvatoris Regulari Instituto, non licet eis, quoad vivunt, post solemnem Votorum Professionem, e Religiosis Claustris discedere, & a Superiorum Regularium obedientia se subtrahere. Quamvis autem, ut antea dictum est, hujusmodi Legi subjecti sint & esse debeant etiam post assequutum aliquod Sæculare Beneficium simplex, aut Ecclesiasticam Pensionem, cujusmodi certis in casibus ab Apostolica Sede Regularibus concedi & assignari contingit; attamen satis patet neque permanentiam intra Claustra, neque immediatam Superioribus Regularibus subjectionem consistere uno modo posse cum animarum cura, aut cum Canonica Residentia, si aliquem ex iisdem Canonicis Regularibus Ecclesiam Parochialem, aut Canonicatum, & Præbendam, vel Dignitatem, aut aliud Sæculare Beneficium Ecclesiasticum personalem Residentiam requirens contingat quomodolibet obtinere.

Quæstiones super delatione habitus Regularis, & retentione Socii ejusdem Ordinis.

Illud vero Dubium in Congregationibus hujus Urbis & Curiæ frequenter discussum ac disputatum fuit; an scilicet hujusmodi Canonici Regulares, post adeptam in Ecclesiis Sæcularibus Parochiam, sive Canonicatum, e Claustris egressi, retinere deberent habitum sui Ordinis; an vero Clericorum Sæcularium vestibus uti possent; Item de iis, qui ad Parochorum Officium sunt promoti, quæsitum fuit, an alterum Canonicum Regularem, dum possent, in sui consortium assumere, & apud se habere tenerentur. Super quibus non una fuit sententia, tam prædictarum Congregationum, quam

co-

eorum ; quos nuper a Nobis in conſilium adhibitos eſſe memoravimus. Verum Nos, juſtis & rationabilibus de cauſis animum Noſtrum moventibus, decernimus atque ſtatuimus, prædictos Canonicos Regulares, ſive ad animarum curam gerendam, ſive ad Canonicatum obtinendum in Eccleſiis Sæcularibus, e Clauſtris egreſſos, habitum Clericalem Sæcularem aſſumere poſſe, & ab obligatione ſecum retinendi Socium ſui Ordinis, liberos & immunes eſſe, & fore. Eoſdem tamen monitos volumus, ne, propterea quod extra Religioſa Clauſtra vitam degunt, & Clericorum Sæcularium habitum deferunt, ideo ſe abſolutos, aut diſpenſatos eſſe arbitrentur ab obſervatione Votorum, quibus ſe in Regulari Profeſſione Deo manciparunt ; ſed ſciant, ſe teneri eadem Vota ſervare, & implere in iis omnibus, quæ cum animarum Rectoris, aut Canonici Sæcularis Officio conjungi poſſunt. Epiſcopo autem, ſive Ordinario Loci, per omnia ſubjecti ſint ; ipſumque etiam Superioris Regularis loco agnoſcant, & colant. Ac demum ſuas partes eſſe intelligant, ſanctioris converſationis exemplo, ſedulitate in Officio obeundo, frugalis vitæ parſimonia, copioſa eleemoſinarum largitione, veluti quibuſdam religioſæ perfectionis inſigniis, etiam in habitu Sæculari, pro Canonicis Regularibus in oculis hominum ſe gerere.

Abſolvuntur ab hujuſmodi obligatione ; additis paternis monitionibus &c.

Quæſitum præterea fuit, utrum hujuſmodi Canonici Regulares, qui Parochialem Eccleſiam, vel Canonicatum Sæcularem eſſent adepti, poſſent a ſuis Superioribus Regularibus, legitimis ex cauſis, ad Religionis Clauſtra revocari ; qua etiam de re non ſatis conformia prodierunt judicata. Sed convenientibus in unam ſententiam his, qui hac occaſione a Nobis conſulti fuerunt, Nobis viſum eſt ſtatuere,

Proviſi de Parochia, aut Canonicatu Sæculari non poſſunt a Superioribus Regularibus ad Clauſtra revocari.

ac declarare, prædictos Superiores Regulares hujusmodi facultate destitutos esse, ubi agatur de Sæcularibus Parochiis, aut Canonicatibus in Titulum conferri solitis, & alicui ex prædictis Canonicis Regularibus in perpetuam administrationem rite concessis; sed ad Episcopum dumtaxat, sive ad Ordinarium loci pertinere, concurrentibus causis canonicis, ad legitimam contra illos privationem per sententiam procedere: vel alias ipsos, justis pariter de causis, ad animarum curam inhabiles, & ab ea perpetuo suspensos declarare; quo casu hi, qui sic per sententiam privati, aut perpetuo suspensi existent, utique Religiosum habitum resumere, & ad propria Claustra redire teneantur.

In casibus tamen hic enunciatis, ad eadem redire compelluntur.

Denique disputatum fuit, utrum Canonicus Regularis, si resignaverit Ecclesiam Parochialem, aut Canonicatum Sæcularem, quem obtinuerat, habitum Regularem resumere, & Religionis Claustra iterum ingredi debeat; itidemque an id locum habeat, ubi de prædictis per sententiam privatus, vel a Parochialium munium exercitio perpetuo suspensus, sive ad ea obeunda inhabilis declaratus fuerit; atque etiam, ubi Coadjutorem in Parochia, aut in Canonicatu eidem deputari contingat; vel post laudabilem operam in Canonicatu per annos quadraginta assidue præstitam, privilegium Jubilationis, ut vocant; ipsi fuerit concessum. Et in his quidem cum distinctione procedendum censentes, ut omnem dubitandi occasionem perpetuo removeamus, decernimus atque statuimus, Canonico Regulari, qui se Parochia, aut Canonicatu abdicaverit, vel iis per sententiam legitime privatus, vel ad gerendum Parochiæ regimen inhabilitatus, & ab eodem perpetuo suspensus fuerit, ad habitum Regularem, & Instituti sui Monasteria re-

deun-

deundum esse. Non ita vero si, extra casum perpetuæ inhabilitationis, & suspensionis, Coadjutorem habuerit in Canonicatu, aut in Parochialis curæ regimine, vel per Jubilationem a servitio Chori fuerit exemptus; quum & ii, qui Coadjutorem habent in affectæ valetudinis, aut ingravescentis ætatis subsidium, teneantur in loco Parochiæ, aut Canonicatus residere; ut præsto sint, quoties legitimum Coadjutori impedimentum obvenerit, ipsius Parochiæ, aut Chori necessitatibus, quoad poterunt, inservire; & qui Jubilationem obtinuerunt, valeant pro libito Chorum frequentare, atque etiam, non obstante hujusmodi Jubilatione, si Divinorum Officiorum ratio id exigat, possint ad servitium Ecclesiæ revocari. *Non vero in casu Coadjutoriæ, aut Jubilationis.*

His porro declarationibus atque decretis, quæ prævia matura deliberatione, auditoque, ut præfertur, nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum, aliorumque prudentum atque doctorum Virorum consilio, per has Nostras Litteras ferimus, atque Apostolica Auctoritate statuimus; pluribus controversiis finem factum iri confidimus; Eademque opera tam Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis, quam ipsis, de quibus agitur, Ordinibus Regularibus, utiliter consultum esse existimamus; Episcopis nempe, sive Ordinariis, quorum frequentes audivimus querelas, super nimia facilitate, qua hujusmodi Canonici Regulares ad Ecclesias Parochiales aut Canonicatus Sæculares convolabant, sola muniti licentia ipsorum Superiorum Regularium; quos quidem suspicabantur in ea concedenda haud difficiles se præbere, ubi de turbulentis hominibus, aut ipsi Religioni inutilibus ageretur: Ipsis vero etiam Canonicorum Regularium Lateranensium, & Sanctissimi Salvatoris Ordinibus, quos peculiari semper benevolentia prosecuti sumus; ex quibus non paucos probitate ac doctrina in- *Præmissarum declarationum, & decretorum æquitas, & utilitas.*

 signes,

5 1

ſignes, ſuorumque reſpective Ordinum amantes; & olim, quum in minoribus ageremus, & poſtquam etiam Apoſtolicam hanc Sedem tenemus, aperte conquerentes audivimus, non raro evenire, ut deprecatorum ſtudio, & auctoritate, cui Superiores obſiſtere aut nollent, aut non auderent, illos ex Collegis ſuis cogerentur amittere, ex quorum permanentia majorem utilitatem atque ſplendorem conſecuturus erat ipſorum Ordo, a quo iidem multos annos hanc in ſpem educati & alti fuerant, ac religioſis virtutibus, optimiſque diſciplinis imbuti.

Clauſula de perpetua Litterarum firmitate.

Quocirca eaſdem præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod Canonici Regulares prædicti, aut quilibet alii etiam ſpeciali nota, & expreſſione digni, in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, aut ad ea vocati, & auditi non fuerint, aut ex alia quacumque cauſa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore Juris clauſo, nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quolibet defectu notari, impugnari, in jus vel controverſiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adverſus illas aperitionis oris, aut quodcumque aliud juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, ſed eaſdem præſentes ſemper firmas, validas, & efficaces eſſe & fore, ac ab omnibus & ſingulis, ad quos ſpectat, & pro tempore quomodocumque ſpectabit, inviolabiliter obſervari; Sicque & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, & alios quoſlibet quavis auctoritate & poteſtate fungentes, & quandocumque functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi faculta-

te,

te, & auctoritate, judicari, & definiri debere; & si secus
super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel igno-
ranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.
Non obstantibus, quatenus opus sit, Innocentii III. *Derogationes opportunæ.*
Prædecessoris prædicti dispositione in prædicto Capitulo,
quod Dei timorem, nec non, de jure quæsito non tollen-
do, aliisque Nostris, & Cancellariæ Apostolicæ Regu-
Apostolicis, etiam in Universalibus,
ue Conciliis editis generalibus vel specia-
tionibus, Ordinis quoque Canonicorum
utriusque eorum Congregationis præ-
, confirmatione Apostolica, vel
tatis Statutis, & consuetudi-
, Ordinationibus Capitu-
antumvis inveteratis, &
entia, aliisque in contra-
libet facientibus vel extan-
, indultis, & litteris Aposto-
trj Congregationum prædictarum,
, Superioribus, & Personis in ge-
quomodolibet forsan concessis, con-
robatis, & innovatis. Quibus omnibus,
etiamsi pro illorum sufficienti derogatione
eorumque totis tenoribus, specialis, specifica,
ssa, & individua, ac de verbo ad verbum, non
autem per clausulas generales idem importantes, men-
tio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia
exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium,
& singulorum tenores, formas, causas, & occasiones
præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & in-
sertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad
præmissorum effectum specialiter, & expresse, ac ple-
nissime, & amplissime Motu pari derogamus, cæteris-
que contrariis quibuscumque.

Cæ-

De exemplorum auctoritate. Cæterum quia difficile foret, ipsas præsentes Nostras Litteras ad singula loca, ubi opus esset, deferri; voluimus, ut earum transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, tam in judicio, quam extra, quæ eisdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. Nulli ergo omnino hominum liceat
Nostræ Constitutionis, definitionis, dec...
tutorum, decretorum, atque ordinati...
vel eidem ausu temerario contr...
attentare præsumpserit, in...
Dei, & Beatorum Petri
Dat. Pontific. anno quinto die 9 Julii 1745. noverit incursurum. Da...
riam Majorem anno Inca...
septingentesimo quadrage...
lii, Pontificatus Nostri anno

D. Card.

J. Datarius.

VISA
de Curia I. C. Boschi.

L. Eugenius.

Regi-